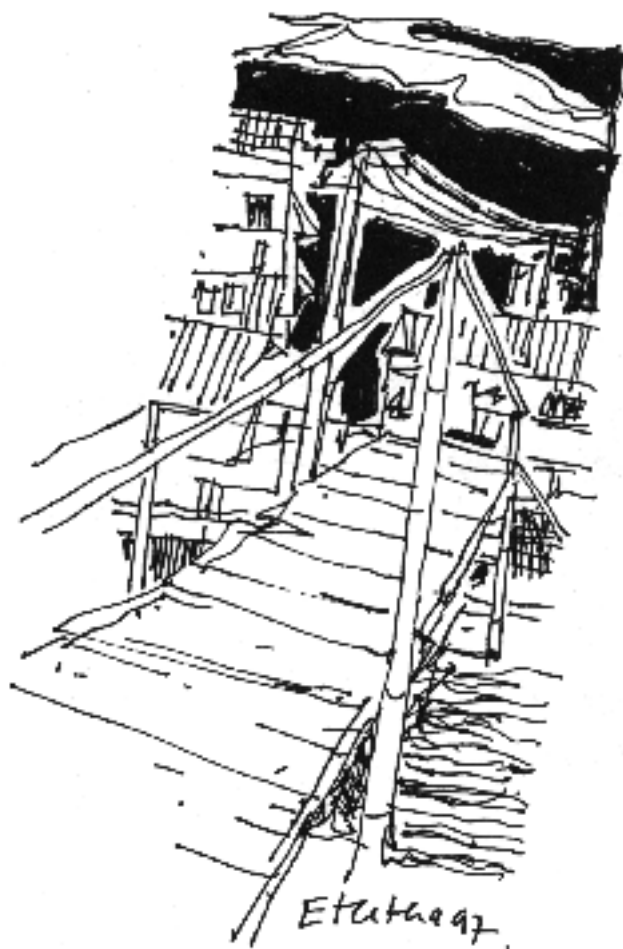

LTS: Trong mục đích tìm hiểu về và duy trì văn hóa Việt Nam, ban biên tập Non Sông giới thiệu đến các bạn đọc trang “Nét Đẹp Rồng-Tiên” qua những phong tục tập quán cũng như những nét mền yêu của quê hương chúng ta.

Nhận Diện Một Làng Quê

Tôi sinh ra ở làng tôi. Nhỏ, tôi đi học ở làng, và tôi ở làng cho đến lớn, cho đến một ngày tôi ra tỉnh rồi tôi ra Hà-Nội. Lâu lâu tôi lại về làng. Làng vẫn như xưa, vẫn như hồi tôi còn để chỏm, ngày ngày cấp sách tới ông đồ, ăn mỳ đạo Thánh dăm ba chữ. Làng tôi không thay đổi gì, từ hình thể đến dân làng. Có khác chăng đó là những thằng bạn thả diều, đánh bi của tôi từ thửa nhỏ đã lớn, những cái đi thẳng cu, xưa kia đầu chốc, cỏi truồng, đã thay hình đổi dạng thành những cô gái làng xinh đẹp đằm dáng, thành những cậu trai làng khoẻ mạnh cùn thương yêu miếng đất mảnh vườn, xoắn xuýt với thửa ruộng mẫu ao... còn những cô gái làng xưa, nay đã có chồng, có cô lại con dặt con dứ con bông con mang. Những người lớn thì đã bắt đầu già. Có người tóc điểm hoa râm, có người đã bắt đầu đeo kính. Còn các cụ già, nhiều cụ đã không còn nữa! Các cụ đã ăn xôi, nói theo danh từ hài hước quê mùa! Hỏi thăm các cụ, có người thản nhiên trả lời: Các cụ đi với ông Sáu Tắm! Ấy, cái khác của làng tôi chỉ có thế. Còn đâu vẫn vào đấy.

Cổng Làng

Đầu làng vẫn chiếc cổng xây, hai bên hai rặng tre kéo dài, dài cho đến hết vòng làng. Trên cổng làng chiếc mái hơi cong cong, và dưới mái mấy chữ nho đóng khung trong một hình chữ nhật hầu như gần mờ nhạt hết, nét mực đen trên nền vôi trắng cũng đã đổi màu vì phong sương với lớp rêu lơ mờ phủ. Hai bên

cổng, thành hình hai cột trụ, vẫn đôi câu đối tự bao giờ, chữ không còn hẵn rõ mực, nhưng vì đắp nổi lên nên trải qua mưa gió, rêu phủ lơ mờ, đôi câu đối vẫn rõ ràng với người tỉnh mắt.

Đường Làng

Con đường từ ngoài đi vào làng cũng vẫn chẳng khác xưa, đi từ đường cái lớn, ngòong ngòong trên những bờ ruộng, xuyên qua cổng đầu làng, đi vào trong làng, rồi dần dần đi suốt làng cho tới cổng cuối làng. Cổng cuối làng cũng chẳng khác

gì cổng đầu làng, duy chỉ có khác ở nội dung những chữ đại tự ghi trên cổng cũng như hai câu đối hai bên thành cổng. Đến đây con đường lại chui qua cổng cuối làng để ra đồng ruộng, bỏ mặc hai rặng tre, hai bên cổng, cửa lũy tre làng ngơ ngác. Con đường đi dường luyến tiếc làng tôi uốn éo qua mấy bờ ao, mấy bờ ruộng cho tới mãi xa xa mới chịu ẩn mình dưới những ruộng mạ con gái xanh mơn mớn hai bên. Con đường làng này, không phải chỉ đi thẳng một mạch từ đầu làng tới cuối làng đâu. Vào trong làng nó đã tách ra làm năm bảy nhánh đi vào năm bảy

xóm, lượn qua những bờ ao vườn chuối để đi đến tận từng nhà. Có một nhánh, sau khi tách rời khỏi con đường chính, đi ngay vào chiếc giếng giữa làng. Có lẽ để thăm ngó các cô gái làng kín nước và để nghe các cô nói chuyện bông đùa với nhau, gán cho nhau những anh trai làng xem chừng có ý ngập ghé các cô! Tiếng cười các cô ròn rã, giọng nói các cô trong trẻo ngây thơ. □

Trích **Nếp Cũ Làng Xóm Việt Nam**
(Kỳ tới: Cây đa đầu làng)